

89
NARODNO GLEDALIŠČE V LJUBLJANI

V PETEK, DNE 10. JUNIJA 1932

SIMFONIČNI KONCERT

OB 50LETNICI
SLOVENSKEGA ŽUPANOVANJA
V LJUBLJANI

ZAČETEK TOČNO OB 20. URI
DVORANA HOTELA UNION

S O D E L U J E J O :

GA. PAVLA LOVŠETOVA (sopran-solo)

MESTNI NAČELNIK G. DR. DINKO PUC (govor)

OPERNI ORKESTER IN ORKESTRALNO DRUŠTVO

GLASBENE MATICE LJUBLJANSKE

DIRIGENT: L. M. ŠKERJANC

S P O R E D:

Škerjanc L. M.: Slavnostna uvertura.

Govor mestnega načelnika dr. Dinka Puca.

Osterc S.: Trije stavki iz „Suite“.

Adamič E.: Ljubljanski akvareli:
Tivolski ribnik.
Na Gradu.

Adamič E.: „Mož z medvedom“ iz suite „Iz moje mladosti“.

Lajovic A.: Begunka pri zibeli.

Pavčič J.: Uspavanka I.

Pavčič J.: Mehurčki.

Poje gospa Pavla Lovšetova s spremljevanjem orkestra. (Instrumentiral L. M. Škerjanc.)

Bravničar M.: Slavicus hymnus.

Škerjanc L. M.: Simfonija v enem stavku.

Šantel S.: Iz male suite:
Kralj Matjaž.
Pastirska.
Veseli ples.

Adamič E.: Scherzo (Potrkan ples).

L. M. Škerjanc: Slavnostna uvertura

Napisana marca 1932. na razpis Filharmonične družbe in nagrajena obenem z Bravničarjevim „Slavicus hymnus“. Počasen uvod prinaša glavni tema (posnet po narodni pesmi „Kje so tiste stezice“) v trobilih in kratko izpeljavo te teme. Takoj nato se priključi allegro, ki je zgrajen na zadnjih dveh notah glavne teme. Med allegrom se trikrat oglasijo prvi toni narodne pesmi (v trobenti), ki nato spet preidejo v vodilni motiv allegro-stavka. Proti koncu preide allegro spet v uvodni maestoso ter prinaša glavni tema, to pot v celoti, t. j. eno kitico narodne pesmi. Kratek zaključek uporablja tematični material teme in konča s slavnostno fanfaro v trobentah.

Slavko Osterc: Iz „Suite“

Osterčeva suite v petih delih, ki jo je napisal leta 1929., spada brezdvomno med njegove najbolj uspele skladbe. Izvajajo se trije stavki, prvi, četrti in peti. Četrti stavek („Religioso“) je napisan za sam godalni orkester ter poudarja resnobno razpoloženje. Z njim kontrastira živahni peti stavek („Presto“), ki razpreda svoj ritmično pregnantni in zanimivi tematični material v obliki fuge. V tem stavku uporablja skladatelj celoten orkester, ki se povzpenja tudi zvočno do mogočnih viškov.

Emil Adamič: Ljubljanski akvareli

Napisani so v obliki suite in so se prvič javno izvajali na koncertu Orkestralnega društva dne 5. marca 1926. Delo obsega šest stavkov, in sicer Jutro na Rožniku, Tivolski ribnik, V št. Florijanski cerkvi, Na Gradu, Pri Sv. Krištofu, V Zvezdi.

Ob tej priliki se izvajata dva stavka, in sicer:

Tivolski ribnik. Skladatelj nam slika zibajočo vožnjo v čolnu na ribniku poznega poletnega večera. Lahek veter vznemirja sicer mirno vodno gladino, luna pa radovedno pogledava na molčeči par v čolnu.

Na Gradu. Skladatelj je imel pred seboj grad minulih stoletij. Rožljanje orožja, zatem sladka mandolinata zaljubljenega Trubadurja. Oblika skladbe je marcia in modo antico, ki spominja na klasične vzore minulega stoletja.

Emil Adamič: Mož z medvedom

Deca se vsiplje iz vseh strani. Mož z medvedom je tu. Medved pleše, a mož-siromak vrti svojo lajno in s klobukom v roki in z bolnim pogledom prosi milodarov. Otrokom zabava — njemu grenak kruh. Medved pa se nerodno vrti in nezadovoljen renči.

Anton Lajovic: Begunka pri zibeli

Jezušček med trtami,
Jezušček pod oljkami,
ziblje ga Marija . . .
zlata pala je steza
preko polja ravnega,
dete pojva k njima.

Kdo sta tujca in odkod?
K Jezusu na božjo pot
greva preko Soče
in k Mariji greva z Brd
izpod oljk in izmed trt,
romarja brez koč.

K meni, k meni romarja!
Kar iskala sta, našla:
Jezusa, Marijo
v Betlehemu sredi trt,
sredi oljk kot sredi Brd
tiho domačijo.

K meni, k meni romarja!
Kar iskala sta, našla:
Bomo skup živeli,
bomo skupaj sanjali,
zibelke poganjali,
si o domu peli.

Mati božja objema me,
Jezušček prižema te,
joj, saj smo si znanci:
midva z Brd in onadva
s Svete gore sta doma,
z doma vsi pregnanci.

Oton Župančič.

Josip Pavčič: Uspavanka

Kaj bo sinku sen prineslo?
Ptičje krilo, tenko veslo
ali kita rožmarina:
aja tuta nana nina!

Krilo se je utrudilo,
veslo se je polomilo,
suha kita rožmarina
aja, tuta, nana, nina.

Kaj bo sinku sen prineslo?
Niti krilo niti veslo
niti kita rožmarina,
ah, le popevka materina:
aja, tuta, nana, nina.

Oton Župančič.

Josip Pavčič: Mehurčki

Cicibanus,
on je danes:
Coprianus!
Coper, coper, hudi čar,
vsakemu iz lonca dar!
Najprej sonce —
komu sonce?
Sonce Bogu;
iz njegovih zlatih rok
sije slava vseokrog.
Potle luna,
komu luno?
Luno mami!
Vsako noč bedi za nas,
z luno bo ji krajši čas.
Tretje zemlja.
Komu zemljo?
Zemljo očki,
preoral jo bo, sejal,
bo pogače nam dajal.

Oton Župančič.

Matija Bravničar: Slavicus hymnus

svečana predigra, napisana o priliki razpisa Filharmonične družbe ter nagrajena obenem s Skerjančevo „Slavnostno uverturo“. Podlaga za to predigro je Trubarjev koral istega imena. Tekst korala „Jezus je od smrti vstal“ je še iz predreformacijske dobe (l. 1440.). Na ta tekst je zložil Trubar v narodnem duhu napev, katerega je našel Matej Hubad v Nemčiji (Tübingen). Priobčil ga je v Trubarjevem zborniku. Svečana predigra je zložena v obliki passacaglie; v allegro-stavku se vrstijo variacije teme. Po reprizi teme nastopi coda, katera prinaša koral v celoti. Kontrapunktiran je z elementi prejšnjih variacij. Skladba je pisana v arhaičnem nastrojenju in slogu absolutne glasbe. Na čelu skladbe je sledeča posvetitev:

Ta koral je napisal oče naše knjige Primož Trubar,
našel ga je v Nemčiji in notiral oče naše pesmi Matej Hubad
in njemu posvečam to skladbo.

Matija Bravničar.

Jezus je od smrti vstal,
Inu je cillu dokonal,
Kar je Buh njemu naloshil
Steim je spet verne oshivil,
Alleluia.

L. M. Škerjanc: Simfonija v enem stavku

Komponirana spomladi leta 1931. Zgrajena v sonatni, razširjeni obliki, lirične, živahne vsebine. Začetni glavni motiv v oboi preide kesneje v ostala pihala bukoličnega značaja. Lirični, spevni stranski tema je v godalih mestoma kanonično izpeljan. V nadaljnjem nastopijo kombinacije obeh tem, ki kulminirajo proti koncu izpeljave, nakar začne fagot (po generalni pavzi) nov tematičen material, docela drugega, umerjenega značaja, nato prinese trobenta mehko, lirično, mirno melodijo, ki privede izpeljavo v reprizo in ki se oglasi znova koncem reprize. Delo izzvneni neodločno, prelivajoče se in valujoče. Temeljni značaj je živahna veselost, brez problemov. V instrumentaciji zaradi tega prevladujejo pihala, ki jim na liričnih mestih kontrastirajo godala.

Saša Šantel: Mala suita za veliki orkester

To delo se je prvič izvajalo leta 1926. Ima pet stavkov, na koncertu se izvajajo II., III. in IV. stavek.

Kralj Matjaž. Orkester nam slika, kako se prebujata kralj Matjaž. Motiv raste dinamično in harmonično, kakor bi nam hotel povedati, da se je kralj Matjaž že prebudil. A on se zaveda, da njegov čas še ni prišel, se začudeno ozre okrog sebe, skloni glavo in zaspi.

Pastirska je ljubezniva pesmica povsem ljudskega značaja.

Veseli ples je izredno živahen in poln slovanskega ritma. Posebno prisrčen je njegov trio v klasičnem stilu.

Emil Adamič: Scherzo

V obliki scherza je obdelal skladatelj znano narodno pesem „Polka je ukazana, tla so namazana“. Skladba je izredno vesela in živahna.

